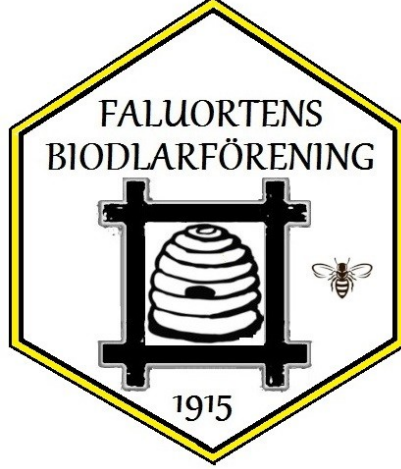

Välkommen till Falun!

En dag för Dalarnas biodlare i (icke-)svärmarnas tecken - i
samarbetet med biodlarnas distriktsstyrelse

Dagens program:

- 09:00 Mingel och kaffe
- 09:30 Välkomnande, introduktion svärmförebyggande biodling mm (Christoph Frank)
- 10:00 Föreläsning yrkesbiodlare Thomas Henriksson (Skåne)
- 10:30 Kjell Lasses visar bisugaren, uppdatering om svärmtelefonen från kansliet mm
- 11:00 Jerk Borsson föreläser om användning av Snelgrovebrädan för svärmförhindring mm
- 11:30 Lars Ekvall fd. bitillsyningsman berättar om sin svärmfångstlåda
- 12:00 Avslutas dagen men "känn och kläm"-arean finns tillgängligt ett tag till

"Känn och kläm"- svärmrelaterad utrustning och visning av metoder på dansgolvet

- Praktisk visning av svärmförebyggande åtgärder både för nybörjare och mer avancerad biodling
- Kombinera svärmförhindring med avläggarebildning och eller enkel drottningodling
- Kolla på Snelgrovebrädan – det låter avancerad men fungerar efter enkel princip
- Om svärmen inte kunde förhindras – utrustning för svärmhantering
- Passa på och ta en bensträckare på dansgolvet emellan åt 😊

- Maria Esslersson från lokala bishopen i Halvarsgårdarna visar och säljer biodlingsprodukter
- Vi bjuder på honungsbullar och annat honungsbakat
- Hör av er med frågor eller funderingar
- Vi vill gärna höra era åsikter och förslag om gemensamma aktiviteter – samarbeten mellan lokalföreningar och distriktsstyrelsen
- ”Känn och kläm” mellan föreläsningarna och ett tag till efter avslutningen
- Vänligen skriv upp ert namn och lokalförening på deltagarlistan – för statistikens skull

Svärmförebyggande biodling!

- Svärmriskén påverkas förutom binas olika svärmbenägenhet (drottningens egenskaper!) av bl. a. vädret med varma temperaturer, blomningen/drag i naturen, yttre omständigheter (kup-plats, buller, tillgång till vatten mm)

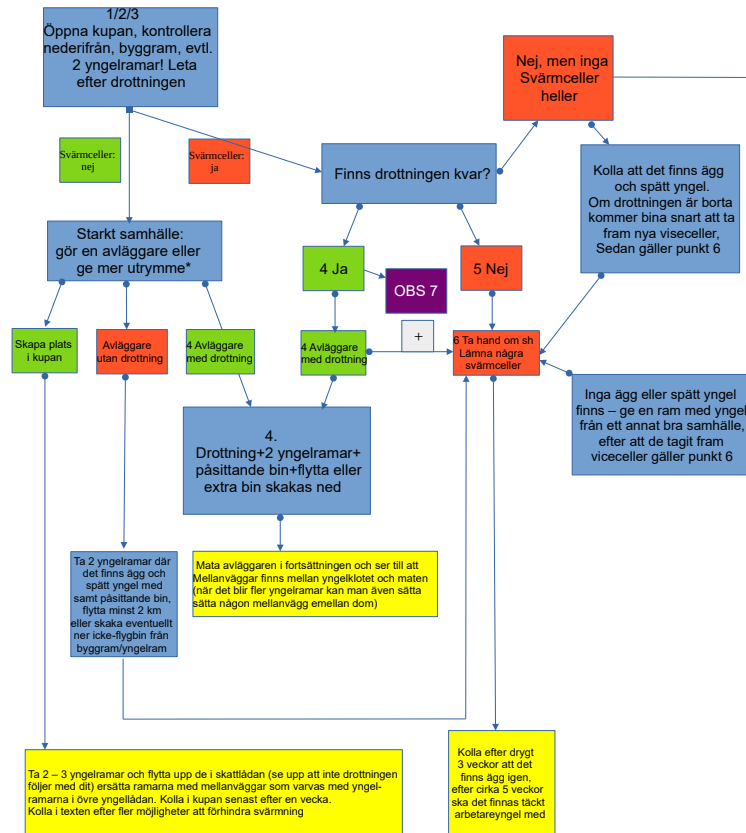
Rekommendationer inför svärmsäsongen:

- Har en plan redan klar inför säsongen - vad vill jag med min biodling – utöka eller behålla samma antal bisamhällen, nya avläggare, behöver/vill jag byta drottningar eller får bina göra ett ”stilla” byte, vill jag göra ett antal avläggare under säsongen som jag sedan antingen säljer eller slår ihop till hösten?
- Förbered alltid en extra kupa för en eventuell svärm! Vill jag utesluta/minska svärmriskén så gott det går men inte utöka biodlingen?
- Använd byggramen som ”svärmbarometer” (så länge bina bygger vill de inte svärma omedelbart)
- Får en första överblick över svärmriskén med hjälp av snabb visuell kontroll mellan yngellådorna, oftast syns svärmscellerna där
- Att ”vingklippa” drottningar förhindrar bara att flygbina sticka med drottningen på en gång när hon hamnar på marken utanför kupan. Om man inte registrerat att svärmsningsförsöket skett och missar åtgärda grundläggande problemet blir det bara så att effektiva svärmningen fördröjs till ungdrottningarna kläcks – och då finns det risk för flera svärmar.

• Att diagnosticera och bemöta en begynnande svärmsrisk

- Just som nybörjare blir man lätt ställd när situationen i kupan allt för ofta inte motsvara förväntningarna.
- Blir inte nervös om det finns svärmceller i ett samhälle, ganska ofta kan man bli frestad att skära bort de på en gång – börjar i stället att kolla läget efter ett tydligt schema: Försök att hitta drottningen först! Finns hon kvar har man flera möjligheter att hantera situationen, hittar man inte henne så löser man det på annat sätt.
- Med risken att man kan känna sig vilse i början kommer det nu ett schema som kan tillämpas i samband med kup-kontroller under svärmsäsongen. För de som är intresserade av en steg för steg-beskrivning kan vi skicka ut det till er via mejlet

Diagram svärmförebyggande åtgärder/ hantering av samhällen

Svärmförhindring eller hantering av samhälle som verkar vara svärmbenägen:

VIKTIGT: Ha alltid extra material redo: minst en låda med rammar och mellanväggar per kupa, spärrgaller, påse till kakor från byggramen, extra botten+låda+tak med rammar för eventuell avläggare
Välj en fin dag med flygväder i mitten av maj! (minst 14 grader i luften för att ynglet inte ska frysa, flygbina är ute och det blir lättare att hitta drottning mm)
Kolla på flustret – allt som vanligt eller är det ovanligt mycket aktivitet eller väldigt lite.

Ge rök och plocka av eventuella skattlådor och spärrgaller! (Om det är 2 lådor i yngelrummet kan man sprätta upp övre yngellåda och observera den underifrån, lysa med en stark ficklampa mellan ramarna, oftast ser man lekkoppar och eventuella svärmceller ganska lätt).

1. Kolla byggramen (som alltid placeras i övre yngellåda) – har bina byggd ut? Om inte så kan det vara tecken på svärm-föberedelse.
2. Kolla nästa två yngelramar intill byggramen på både ägg, spätt yngel och täckt arbetare-yngel, oftast hittar man svärmceller redan här om de över huvud taget finns. Annars undviker jag att riva isär yngelrummet och förorsaka mycket arbete för bina
3. Om man redan sett bestiftade eller färdiga svärmceller vid observationen underifrån får man lov att leta efter drottningen i hela kupan.
4. Drottningen finns – Bra! Ta henne med två yngelramar och påsitande bin i en ny låda med botten och tak. Skär bort eventuella svärmceller på de två ramarna! Sätt ramarna i ena sidan, fyll sedan på med 1 mellanvägg, en matram och sedan resten med mellanväggar. Flytta helst till ett annat ställe utanför flygområdet så att inte flygbina flyga ”hem” till ursprungliga kupan. Alternativt ställ kupan bredvid i din bigård och skaka ner extra bin i nya kupan irån bygg eller någon yngelram för att garantera en skaplig personalstyrka som inte kommer att försvinna (oftast är det ammbin på dessa rammar som ännu inte flygit ut)
5. Drottningen finns inte! Finns många anledningar som svärmning, att hon blivit klämd eller dött på något sätt eller att bina har gjort ett stilla byte (oftast behåller de henne vid liv i så fall tills en ny fungerande drottning kommit till!) Det är väldigt svårt att bedöma om bina har svärmat när det ändå vimlar av bin.
6. Bina har tagit fram drottning/nöd/svärmceller, det finns ingen drottning just nu. Lämna bara kvar 3 fina drottningceller på ramarna som placeras nära till varann, kolla i kupan regelbundet och matar bina med matram eller sockerlösning när det gäller en avläggare, (handlar det om ett viselöst modersamhälle så ska spärrgaller och skattlådor sättas på igen, oftast kommer det in mer honung när bina inte behöver ta hand om så mycket yngel längre). Efter 4 till 6 veckor borde man kunna hitta nya ägg (och eventuellt nya drottningen), 10 dagar senare vill man se täckt arbetareyngel för att få bekräftat att drottningen fungerar
7. OBSERVERA: Om drottningen hittas men även flera viseceller hjälper det oftast ingenting att skära bort cellerna och hoppas att bina stannar. Har de kommit så långt i svärmdriften fortsätter de att ta fram nya svärmceller och sticker i alla fall. Det rekommenderas verkligen att man gör en avläggare med drottningen då för att stoppa svärmlusten (eller åtgärda med ett av *-alternativen)

* Det finns fler alternativ att förhindra svärmrisker som t.ex. Toppavläggare, snelgrovebrädan, samlingsavläggare mfl.

Prova nya idéer: kombinera svärmförebyggande åtgärder med planerad avläggarebildning och/eller drottningodling!

- Olika koncepter finns tillgänglig på nätet, kolla på föreningens webbsida på Jerk Brorssons presentation om svärmförhindring med snelgrovebrädan som även kan användas för drottningodling
- Planera från början någon metod på avläggarebildning som svärmförebyggande åtgärd tex. samlingsavläggare

Fascinerande naturskådespel svärmning!

Att bli varse om en svärm!

- Det surrar rejält i bigården
- Det kommer info via sociala media
- Grannen ringer
- Privatpersoner kopplas vidare till registrerad
- biodlare via svärmtelefonen och numera samarbetar även Anticimex/Nomore
- Vi har en bra fungerande chatgrupp i föreningen där svärmfångarna samordnar

UPPTÄCKT EN BISVÄRM? RING
SVÄRMTELEFONEN

0766-86 07 01

Klicka här för mer information

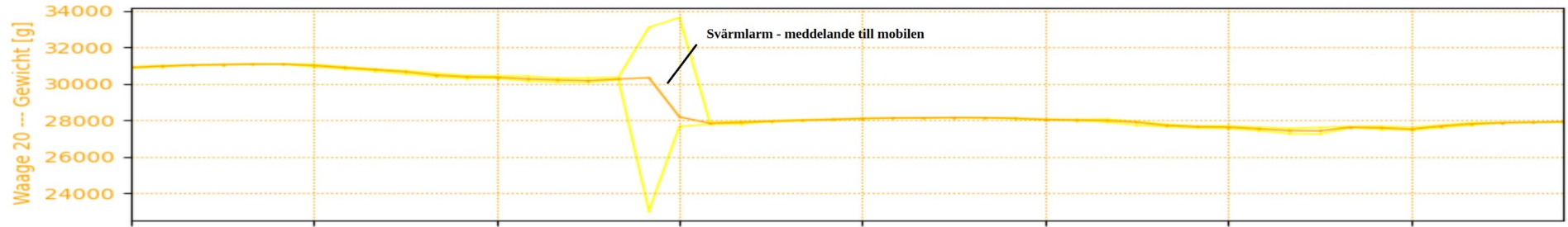
NYHET!

Svärmkartan

Se i realtid var samtal
till Svärmtelefonen
har ringts in

[Klicka här för att komma till kartan](#)

Bra att ha en kupvåg med svärmlarm - när ingen är hemma 😊!

Kolla även på nätet efter frekvensmätning av binas surr – kan användas som tidig tecken för en kommande svärmning

Att fånga en svärm:

- Att ställa upp tomma svärmfångskupor redan i förväg/ i början av säsongen (anmälan till bitillsyningsman krävs) – eventuella svärmar i området flyttar in om bina gillar nya bostaden....
- Massor med olika sätt att ta hand om svärmar genom att att skaka eller borsta ner från olika ställen, klippa ner grenar med påhängande svärm, rökar ut ur ihåligheter, sprättar upp väggar, montera bort brevlådor, använder Lars Ekvalls svärmfångst-låda, ställer kuplådor ovanpå svärmen, använda Kjells Lasses bisugare, använder nät, spolar ned svärmen från höga höjder med vattenslang och mycket mer

Att hantera svärmen sedan...

- Återigen massor med olika metoder, många fungerar, vissa åtgärder är kanske onödiga, det råder mångfald som så ofta inom biodlingen, bland annat:
  - svärmar får vandra in i sin nya bostad själv eller skakas in, flyttas utanför flygområde eller ställs bredvid i samma bigård, hålls extra på plats i nya kupan genom att man tillsätter en yngelram, ställs på mörkt och svalt plats ett tag, matas eller inte, kan slås ihop med ett annat samhälle mm

Behandling av svärm!

- Tänk på bihälsan, framförallt när man inte vet var svärmen kommer ifrån! Det kan alltid vara en stor varroabelastning och eventuellt även någon smitta med i matchen! Enligt kommande lagen om djurhälsa har biodlaren tom plikten att dokumentera åtgärderna som tagits för att behandla bina som fångats in
- Genom att svärmen är yngelfri när den flyttas in i en ny kupa är det ett unikt tillfälle att behandla bina med mjölksyra eller även oxalsyra i förebyggande syfte
- En del biodlare väljer att ha bisvärmen först på annan plats tills man se om bina är friska och varroakvalstren under kontroll för att inte stöka till för befintliga samhällen i bigården

- Jag återkommer senare angående uppdatering kring svärmtelefonen – jag önskar er en trevlig dag i svärmens tecken!

Tack!

Och då har det blivit dags att koppla upp
föreläsaren Thomas Henriksson från Skåne

... som är yrkesbiodlare och rådgivare för bihälsa

Har man frågor relaterad till bihälsa i sin biodling kan man boka tid
med honom, tack vare EU-stöd gratis även i år